

- Sisältää:
1. Laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta
  2. Vihervuosi 2000
  3. Käsikirja seurakunnan taloudesta ja hallinnosta

1. LAKI INDEKSIEHDON KÄYTÖN RAJOITTAMISESTA

Laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta (1195/2000) on voimassa 1.1.2001–31.12.2003. Lain mukaan indeksiehdon käyttäminen on sallittu edelleenkin mm. maanvuokralain (258/1966) 2 luvussa tarkoitettussa tontinvuokrasopimuksessa ja muussa maanvuokrasopimuksessa, joka on tehty määräajaksi, vähintään 10 vuodeksi, ja jota vuokranantaja ei voi irtisanoa päättymään ennen sanotun määräajan loppuun kulumista muulla kuin maanvuokralaissa säädetyllä perusteella tai sillä perusteella, että vuokramies ei ole täyttänyt hänelle sopimuksessa määrättyä vuokra-alueen rakentamisvelvollisuutta.

Indeksiehto on sallittu myös sellaisen asuinhuoneiston ja muun huoneiston vuokrasopimuksessa, joka on voimassa toistaiseksi tai sopimus on tehty vähintään kolmeksi vuodeksi.

2. VIHERVUOSI 2000

Viime vuonna vietetyn kolmannen valtakunnallisen Vihervuoden tarkoituksena oli lisätä viherympäristön arvon ja paikallisten mahdollisuuksien ymmärtämistä ja huomioon ottamista. Vihervuoden keskeiset aihealueet olivat taajamien ja maaseudun julkiset ja yksityiset viheralueet sekä viheralan tutkimus- ja kehittämistoiminta.

Vihervuoteen kuuluvia julkisia projekteja oli Hämeenkosken, Joutsan, Keuruun, Kärkölän, Seinäjoen ja Siikaisten seurakunnilla ja Jyväskylän maaseurakunnalla sekä Heinolan, Joensuun ja Tampereen seurakuntayhtymillä. Lisäksi eräissä Vihervuoden seminaarissa esiteltiin Heinolan seurakuntayhtymän viheralueohjelma. Vihervuoteen liittyen Kirkkohallitus myönsi Viherympäristöliitto ry:lle 10 000 markan määrärahan käytettäväksi hautausmaiden kalusteiden suunnittelukilpailun järjestämiseen.

Vihervuodesta on nyt laadittu loppuraportti, jonka kirjapaino lähettää suoraan seurakuntien taloustoimistoille. Raportti ja tämä yleiskirje tulisi saattaa edelleen hautaustoimesta vastaavien työntekijöiden tietoon.

3. KÄSIKIRJA SEURAKUNNAN TALOUDESTA JA HALLINNOSTA

Seurakunnan talous ja hallinto -käsikirja on yhtenäinen esitys keskeisistä seurakunta-hallintoa ja -taloutta koskevista säännöksistä ja käytännön sovelluksista. Kirja on tarkoitettu työkaluksi etenkin seurakuntien kirkkoherroille ja taloushallinnon ammattilaisille sekä johtaville luottamushenkilöille. Käsikirjaa tullaan pitämään vuosittain ajan tasalla lainsäädännön ja käytäntöjen muuttuessa. Kirjan tekijöillä on pitkä työkokemus seurakuntien ja kirkon keskushallinnon hallinnollisissa ja taloudellisissa tehtävissä.

Käsikirja muodostu kahdesta irtolehtisestä kansiosta, joista 443-sivuinen osa 1 sisältää luvut

- toiminnan ja talouden suunnittelu,
- verotus,
- tilintarkastus ja sisäinen valvonta,
- kirjanpito ja kustannuslaskenta ja
- lakitekstit.

Toinen 426-sivuinen kansio sisältää luvut

- seurakunnan hallinto,
- henkilöstöhallinto,
- hankinta- ja sijoitustoiminta,
- kiinteistö- ja hautaustoimi ja
- lakitekstit.

Käsikirja on tilattavissa Oy Edita Ab:n asiakaspalvelusta, osoite PL 800, 00043 EDITA, puhelin 09-566 0266, faksi 09-566 0380. Kummankin kansion hinta on erikseen tilattaessa 721 mk, yhdessä tilattaessa 1 210 mk. Vuosittain tapahtuvasta tietojen päivityksestä peritään pienehkö lisämaksu, mikäli tällaisesta palvelusta sovitaan.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junttila

Markku Kiikka

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2000 Julkaistu Helsingissä 27 päivänä joulukuuta 2000 N:o 1195—1198

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1195	Laki indeksiehdon käytön rajoittamisesta	3185
1196	Valtioneuvoston asetus valtion ydinjätehuoltorahastosta annetun asetuksen muuttamisesta	3188
1197	Maa- ja metsätalousministeriön asetus TSE-riskiaineiden käsittelystä	3189
1198	Kauppa- ja teollisuusministeriön asetus Energiamarkkinaviraston maksullisista suoritteista	3198

N:o 1195

Laki

indeksiehdon käytön rajoittamisesta

Annettu Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2000

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Kielletyt ja sallitut ehdot

Hintojen, palkkojen, ansioiden tai muiden kustannusten kehitystä kuvaavan indeksin muutoksiin perustuvan indeksiehdon tai muun siihen verrattavan sidonnaisuuden ottaminen sopimukseen on kielletty, jollei laista muuta johdu.

Tämän lain nojalla sallittuna on kuitenkin pidettävä ehtoa, jonka mukaan:

1) hyödykkeen hinta tai osa siitä määräytyy sanotusta hyödykkeestä, siihen käytetystä tarvikkeesta tai valmistusaineesta maksettavan sellaisen hinnan mukaan, johon sopijapuolella ei ole merkittävää mahdollisuutta vaikuttaa;

2) korvaus hyödykkeen tai oikeuden käytämisestä elinkeinotoiminnassa määräytyy osuutena elinkeinotoiminnan tuotosta tai liikevaihdosta;

3) hintaa tai muuta suoritusta tarkistetaan sen johdosta, että arvonlisäveroa tai muuta

hinnan taikka suorituksen määrään vaikuttavaa veroa tai julkista maksua sopimuskautena muutetaan;

4) korkokannan suuruus määräytyy suhteessa toiseen korkokantaan tai suhteessa arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettussa arvopaperipörssissä tai muussa julkisessa kaupankäynnissä taikka näihin rinnastettavassa, toisessa valtiossa toimivassa, viranomaiselta toimiluvan saaneessa arvopaperipörssissä kaupankäynnin kohteeksi otettujen osakkeiden hintojen kehitykseen;

5) sopimuksessa tarkoitettu suoritus on sidottu ulkomaan rahan kurssiin.

2 §

Poikkeukset

Tätä lakia ei sovelleta:

1) eläkettä, elatusta, elinkorkoa tai haudausapua koskevaan sopimukseen;

2) vakuutus sopimukseen, paitsi elämisen varalta otettuun vakuutukseen, jossa vakuu-

HE 162/2000
VaVM 41/2000
EV 214/2000

tusmaksuja sopimuksen mukaan maksetaan vähemmän kuin viiden vuoden ajan;

3) sähkön, kaukolämmön, maakaasun tai maakaasua korvaavan kaasun toimitussopimukseen;

4) vientitakuulain (479/1962) 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetun tappion varalta annettavaan valtion vientitakuuseen;

5) julkisen kehitysavun toteutus sopimukseen;

6) sopimukseen, jotka koskevat tavaroiden tai palvelusten myyntiä ulkomaille, tavaroiden tai palvelusten hankintaa ulkomailta taikka kansainvälisiä raha- tai rahtimarkkinoita tai jotka muuten ovat kansainvälisluonteisia, vaikka sanottuihin sopimukseen muuten olisi sovellettava Suomen lakia;

7) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 2 §:ssä tarkoitettuun sijoituskohteeseen;

8) asuinhuoneiston vuokrasopimukseen, joka on voimassa toistaiseksi tai tehty vähintään kolmeksi vuodeksi;

9) sellaiseen muun kuin asuinhuoneiston vuokrasopimukseen, joka on voimassa toistaiseksi tai tehty vähintään kolmeksi vuodeksi;

10) maanvuokralain (258/1966) 2 luvussa tarkoitettuun tontinvuokrasopimukseen;

11) muuhun maanvuokrasopimukseen, joka on tehty määräajaksi, vähintään 10 vuodeksi, ja jota vuokranantaja ei voi irtisanoa päättymään ennen sanotun määräajan loppuun kulumista muulla kuin maanvuokralaisa säädetyllä perusteella tai sillä perusteella, että vuokramies ei ole täyttänyt hänelle sopimuksessa määrättyä vuokra-alueen rakentamisvelvollisuutta;

12) luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetussa laissa (343/1991) tarkoitettuun säännöllistä ja yleisesti käytettävissä olevaa henkilöliikennettä koskevaan ostosopimukseen, joka on voimassa toistaiseksi tai tehty vähintään kolmeksi vuodeksi;

13) vähintään 10 vuodeksi tehtyyn sopimukseen, jolla valtio, kunta tai muu julkisoikeudellinen yhteisö tilaa yleisen tien, rautatien, sataman tai jäänmurron kokonaishoitopalvelun; eikä

14) kolmeksi vuodeksi tehtyihin yleisten

teiden, katujen ja muiden vastaavien yleisten alueiden hoitotyötä koskeviin hoitourakkasopimuksiin.

3 §

Indeksiehdon salliminen rakennusurakkasopimuksissa

Valtioneuvoston asetuksella voidaan sallia indeksiehdon ottaminen asetuksen voimaantulon jälkeen tehtävään rakennusurakkasopimukseen, jonka mukainen urakka-aika on vähintään 12 kuukautta. Urakkasopimuksessa sovitusta urakkahinnasta on jätettävä tarkistamatta siihen sisältyvät palkkakustannukset asetuksella tarkemmin säädetyllä tavalla.

Urakkahinnan muuta osaa tarkistettaessa saadaan indeksin muutoksesta ottaa huomioon enintään kaksi kolmasosaa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään indeksiehdon soveltamiseen liittyvistä muista ehdoista.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta muuhun asuntorakentamista koskevaan urakkasopimukseen kuin sellaiseen urakkasopimukseen, johon perustuva rakennustyö on hyväksytty aravalain (1189/1993), vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain (867/1980), omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain (1204/1993), asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (1205/1993) tai asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain (205/1996) mukaisesti lainoitettavaksi tai korkotuettavaksi. Tällaisen työn urakka-aika saa olla 1 momentissa säädettyä lyhyempi.

4 §

Indeksiehdon salliminen muissa tapauksissa

Valtioneuvoston asetuksella voidaan muissakin kuin 3 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sallia indeksiehdon ottaminen määrätynlaisiin asetuksen voimaantulon jälkeen vähintään vuodeksi tehtäviin sopimuksiin, joita ei voida irtisanoa päättymään sitä aikaisemmin.

Valtiovarainministeriö voi hakemuksesta antaa luvan hyväksymänsä indeksiehdon ottamiseen yksittäiseen sopimukseen tai useisiin sopimuksiin, jotka perustuvat vakiosopi-

mukseen, sen kestoajasta riippumatta, jos siihen on perusteltua syytä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulla asetuksella tai 2 momentissa tarkoitetulla päätöksellä ei voida kuitenkaan myöntää lupaa indeksiehdon käyttämiseen velkasuhteessa, joka perustuu velaksiantoon tai sopimuksesta johtuvan vastikkeen velaksi jättämiseen.

5 §

Seuraamukset

Indeksiehto, joka on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen, on mitätön.

Jos ehdon mitättömyys johtaisi kohtuuttomuuteen, ehto voidaan osaksi tai kokonaan ottaa huomioon tai sopimusta muulla tavoin sovitella sen mukaan kuin varallisuusoukeu-

dellisista oikeustoimista annetun lain (228/1929) 36 §:ssä säädetään.

6 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Voimassaolo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001 ja on voimassa vuoden 2003 loppuun.

Ennen lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2000

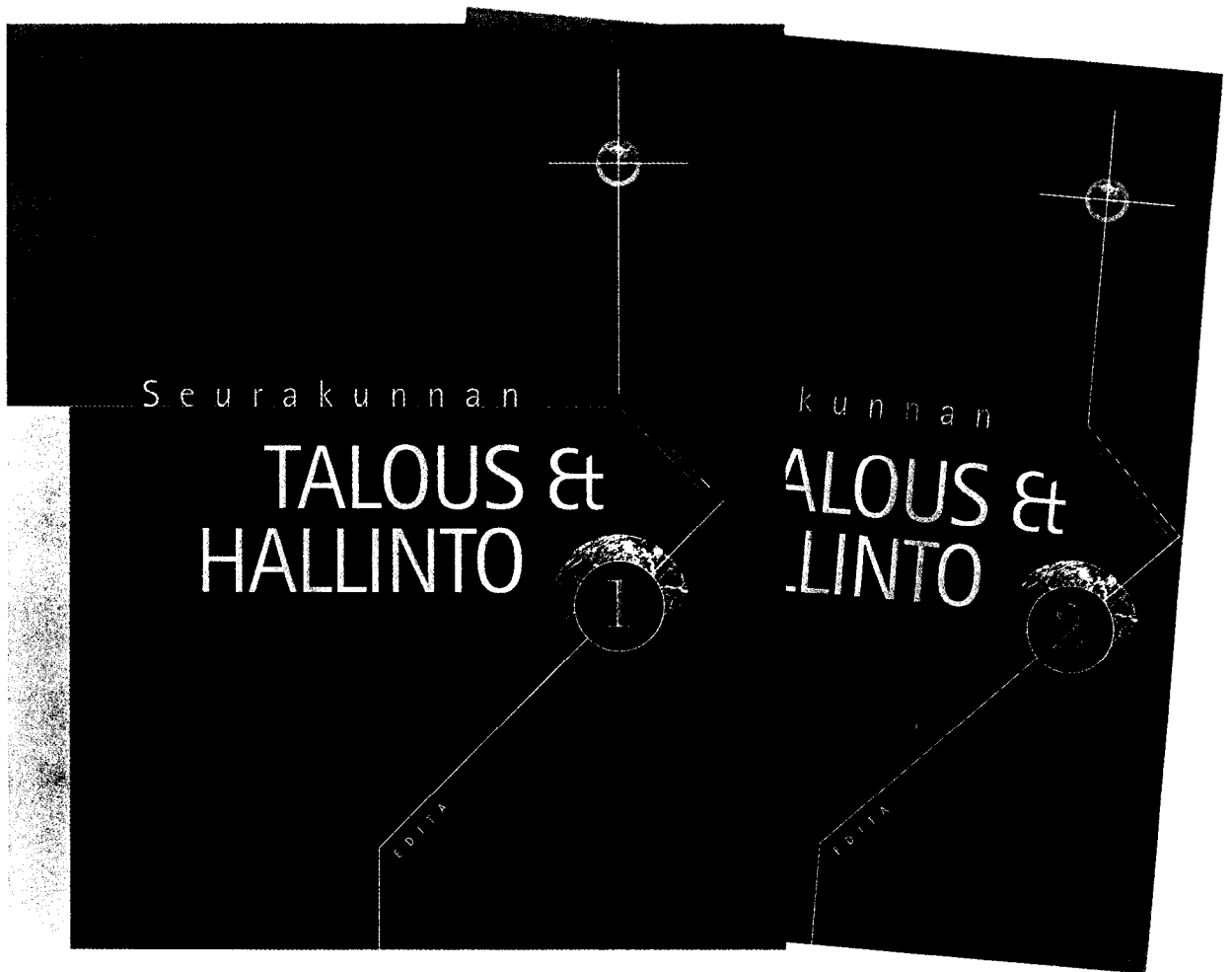
Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

Ainutlaatuinen apu

TALOUKTEEN JA HALLINTOON

Editan Seurakunnan talous ja hallinto 1-2 on tehty helpottamaan työtäsi. Se on hyvän hallinnon ja taloudenpidon työkalu jokaiseen seurakuntaan. Siinä on olennainen tieto, ja se on räätälöity juuri Sinulle. Ainutlaatuinen käsikirja sisältää tarvitsemasi tiedon seurakunnan hallinnosta, toiminnan ja talouden suunnittelusta, verotuksesta, laskentatoimesta, tilintarkastuksesta, hankintatoimesta sekä henkilöstöhallinnosta.

UUSIN TIETO KÄYTTÖÖSI HELPOSTI JA VAIVATTOMASTI

Seurakunnan talous ja hallinto 1-2 -sarjaan on koottu seurakunnan taloutta ja hallintoa koskevat tiedot kahdeksi kansioksi, joissa on tekstiosa määräyksineen, ohjeineen ja selityksineen, niihin kuuluva lainsäädäntö, sisällysluettelo ja asiahakemisto.

Pitkän aikavälin toiminnan ja talouden suunnittelu on tullut seurakunnissa lakisääteiseksi.

Seurakunnat ovat siirtyneet soveltuvin osin noudattamaan kirjanpitolakia ja -asetusta.

Seurakuntien toiminnan ja talouden suunnittelu kytketään nyt toisiinsa entistä kiinteämmin. Sarjassa käsitellään seurakuntahallinnon ja -talouden perusteiden lisäksi ajankohtaisten uudistusten sisältö.

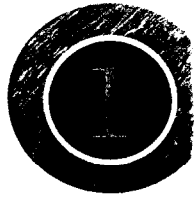
HELPPOKÄYTTÖINEN, TYÖTÄSI NOPEUTTAVA LÄHDETEOS:

- 1.**
Tiedonhakuun ja tarkistamiseen.
- 2.**
Toiminnan ja talouden suunnitteluun.
- 3.**
Säädösten tulkintaan
- 4.**
Tietojen ajan tasalla pitämiseen.
- 5.**
Johtamis- ja osallistumisjärjestelmien kehittämiseen

AJANTASAPALVELU JOKA VUOSI

Ajantasapalvelu tuo käyttöösi uusimman tiedon joka vuosi maaliskuun loppuun mennessä, heti kun verotus- ja kirjanpitoliedot ovat varmistuneet. Muuttuneet tiedot korvataan uusilla sivuilla, jotka on helppo vaihtaa irtolehtijärjestelmän ansiosta. Kokonaan uusista asioista kirjoitetaan uudet sivut. Vaihto- ja lisälehdet saat helposti postin välityksellä. Siten kansiosi pysyy aina ajan tasalla ja voit luottaa siinä oleviin tietoihin.

Oman alansa parhaita asiantuntijoita on seuraamassa seurakunnan talouden ja hallinnon kehitystä, ja he kirjaavat muutokset ajantasalähetyksiimme, jotka postitamme tilaajillemme vuosittain.

Toiminnan ja talouden suunnittelu

Luvussa käsitellään talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaa ja sisältöä, ja se käsittää niitä koskevat lait ja normit.

Tarkoituksena on parantaa seurakunnan vastuunkantajien valmiuksia suunnitella kokonaisvaltaisesti toimintaa ja taloutta.

Seurakunnan johtavat viranhaltijat ja luottamushenkilöt voivat hyödyntää materiaalista saamaansa tietoa jokapäiväisessä työssään.

Verotus

Seurakunnan asema kuvataan veronsaajana ja verovelvollisena. Veronsaaja-aseman käsittelyssä on koottu yhteen kirkkolain, kirkkojärjestyksen sekä eri verolakien säännökset.

Seurakuntien verovelvollisuutta käsitellään sekä tuloverotuksen että arvonlisäverotuksen kannalta. Esitys pyrkii selvittämään, minkälaisista toiminnoista ja tuloista seurakunnat ovat verovelvollisia. Lukuun on koottu esimerkkejä seurakuntia koskevista verotuskäytännöistä.

Laskentatoimi:

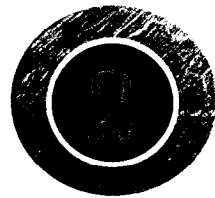
kirjanpito ja
kustannuslaskenta

Yleiskuvaus vuoden 1999 alusta uudesta kirjanpitojärjestelmästä. Luku sisältää myös perustiedot seurakunnan kustannuslaskennasta ja sen kehittämisestä. Luvussa on kuvaus seurakunnan kirjanpidon tehtävistä, lainsäädäntöperustasta ja kirjanpidon käytännön suorittamisesta tilinpäätöksineen ja kirjausesimerkkeineen. Siinä käsitellään myös kirjanpidon atk-järjestelmiä. Kirkkohallituksen seurakunnille annettava tuleva kustannuslaskentasuositus käydään läpi. Materiaali antaa malleja ja vinkkejä kustannuslaskennan kehittämiseen ja sen tuottaman tiedon hyödyntämiseen.

Tilintarkastus ja sisäinen valvonta

Seurakunnan tilintarkastusta koskevat säännökset muuttuivat laskentatoimen uudistuksen yhteydessä. Talouden ja hallinnon tarkastuksen ohella painotetaan tavoitteiden asettamisen ja arvioinnin tarkastusta. Mitä se tarkoittaa? Mitä sisäinen valvonta on ja miten se tulisi järjestää? Myös näitä kysymyksiä käsitellään tässä luvussa.

Seurakunnan TALOUS & HALLINTO

Seurakunnan hallinto

Seurakuntahallinnon peruseriaatteita ovat demokraattisuus, oikeudenmukaisuus, tasapuolisuus, julkisuus ja avoimuus.

Näitä täydentävät seurakuntahallinnon kirkko-oikeudellinen rakenne ja palveluluonne.

Seurakunnan hallinto perustuu säädöksiin ja menettelyihin, joiden periaatteet jokaisen siinä toimivan on tunnettava. Siksi on tärkeää, että perusasiat löytyvät selkeästi esitettynä yhdestä lähteestä.

Hankintatoimi

Seurakunnan hankintatoimen perusteet käsitellään käytännönläheisesti. Luvussa annetaan perustiedot seurakunnan varojen sijoitusmahdollisuuksista sekä omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta ja riskienhallinnasta.

Henkilöstöhallinto

Miten seurakunta suhtautuu henkilöstöönsä voimavarana? Henkilöstöstrategia on mahdollisuus ja väline, jolla tuetaan seurakunnan toimintaa, hyvää työyhteisöä ja yksilön työsuoritusta. Henkilöstöstrategia johdetaan kirkon perustehtävästä ja seurakunnan toiminta-ajatuksista, ja se vaikuttaa kaikkiin henkilöstöhallinnon tehtäviin. Luvusta löytyy käytännön tietoa henkilöstösuunnittelusta aina palvelussuhteen päättämiseen.

Kiinteistö- ja hautaustoimi

Kiinteistö- ja hautaustoimella on tärkeä rooli seurakuntahallinnossa. Lähes puolet seurakuntien vuotuisista tuloista käytetään kiinteistö- ja hautaustoimeen. Luvussa käsitellään seurakunnan kiinteistö- ja hautaustoimen perusteet ja nykytilanne.

Seurakunnan talous ja hallinto 1-2 -sarjan tekijöinä on alansa parhaita asiantuntijoita:

Hans Enbuske
varanotaari, HTM-tilintarkastaja, JHTT-tilintarkastaja, Rovaniemen seurakunnan talousjohtaja, kirkolliskouksen talousvaliokunnan varapuheenjohtaja

Timo Korhonen
hallintotiet. maist., Kuopion seurakuntayhtymän hallintojohtaja, seurakuntien laskentatoimen uudistamistyöryhmän jäsen

Mikko Laukkonen
hallintonotaari, HTM-tilintarkastaja, seurakuntaneuvos, Kankaanpään seurakunnan talouspäällikkö, kirkkohallituksen taloustarkastaja 1992-93, seurakuntien laskentatoimen uudistamistyöryhmän jäsen

Marketta Rantama
yhteiskuntat. maist., sosionomi, Kuopion seurakuntayhtymän toimistopäällikkö, toiminut eläke-esittelijänä kirkkohallituksessa

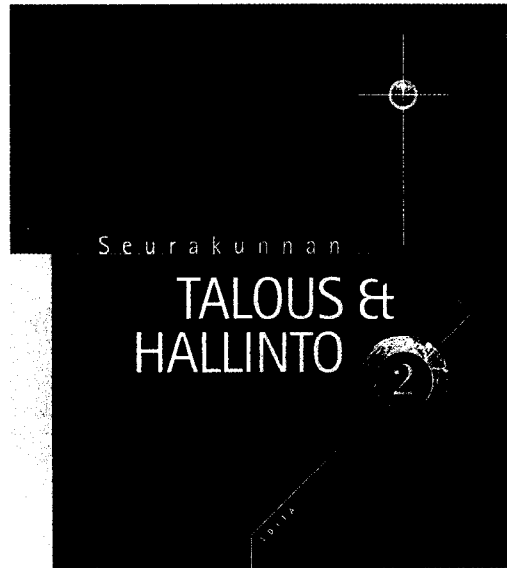
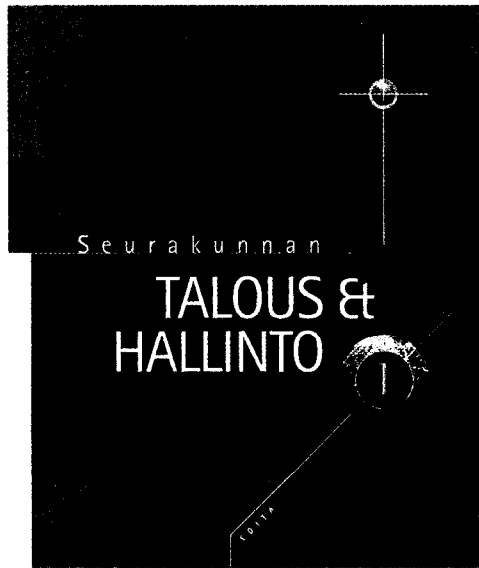

Riitta-Sisko Tarkka
ekonomi, Hämeenlinnan ja Vanajan seurakuntayhtymän talousjohtaja, seurakuntien laskentatoimen uudistamistyöryhmän puheenjohtaja, pitkäaikainen työkokemus verohallinnosta

Juha Tuohimäki
hallintotiet. maist., talous-suunnittelupäällikkö, kirkkohallituksen seurakuntien laskentatoimen, verotuksen ja budjetoinnin asiantuntija, seurakuntien laskentatoimen uudistamistyöryhmän sihteeri.

OIKEA TIETO OIKEAAN AIKAAN

SEURAKUNNAN TALOUS JA HALLINTO 1-2 SISÄLTÄÄ OLENNAISET TIEDOT

- Seurakuntien taloushallinnon ammattilaisille
  - Kirkkoherroille
  - Luottamushenkilöille
- Seurakunnan työssä ja toiminnassa mukana oleville

TIEDUSTELUT

Kustannuspäällikkö Iiri Ranta
puh. (09) 566 0210
iiri.ranta@edita.fi

 EDITA

Hammaslehti

YHÄYKSET

Oy Edita Ab, Asiakaspalvelu
PL 800
00043 EDITA

Puhelintilaukset:
(09) 566 0266
Faksi:
(09) 566 0380

www.edita.fi